

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 21P/86/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7113216734
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Gizela Pavelová
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2015:7113216734.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou Mgr. Gizelou Pavelovou v právnej veci navrhovateľky S.. F.. A. G., K., nar. XX.X.XXXX, bytom H., H. Č.. XX, zastúpenej JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou AK, so sídlom Košice, Štúrova č. 20, proti odporcovi S.. F. G., nar. 31.1.1968, bytom H., V. Č.. X, zastúpeného JUDr. Irenou Sopkovou, advokátkou AK, so sídlom Košice, Hlavná č. 25, za účasti maloletých detí G., F., J.. X.X.XXXX a G., nar. X.X.XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Košice, v konaní rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom takto

rozhodol:

Rozváz a manželstvo navrhovateľky S.. F.. A. G., K.. rod. Q., nar. XX.X.XXXX a odporcu S.. F. G., nar. XX.X.XXXX, uzavreté dňa XX.X.XXXX, zapísané v knihe manželstiev matričného obvodu H. F., vo zväzku XXX, ročníka XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX.

Na čas po rozvode zveruje F. G., nar. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti otca.

Zo strany matky určuje pre maloletú výživné vo výške 350,- EUR mesačne, ktoré je matka povinná posilať otcovi vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, od právoplatnosti tohto rozsudku.

Styk matky s maloletou neupravuje.

Na čas po rozvode zveruje G. G., nar. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky.

Zo strany otca určuje pre maloletú výživné vo výške 250,- EUR mesačne, ktoré je otec povinný posilať matke vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, od právoplatnosti tohto rozsudku.

Upravuje styk otca s maloletou G. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou G.Á. v prvom párnom týždni v mesiaci od piatku od 16,00 hod. do nedele do 18,00 hod. a v druhom párnom týždni v mesiaci od soboty od 9,00 hod. do nedele do 18,00 hod.; počas letných prázdnin v mesiaci august od 1.8. od 9,00 do 18.8. do 20,00 hod.; počas zimných prázdnin od 31.12. od 9,00 hod. do posledného dňa zimných prázdnin do 18,00 hod.; v prvých troch dňoch veľkonočných sviatkov od 9,00 hod. do 19,00 hod..

Matka je povinná dieťa na stretnutie s otcom pripraviť a odovzdať mu ho pred svojím bytom, kde je otec povinný dieťa po ukončení stretnutia vrátiť matke.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľka dňa 11.6.2013 podala na súd návrh na rozvod jej manželstva s odporcom a na úpravu práv a povinností k ich maloletým deťom. Požiadala o zverenie ich maloletých dcér do svojej osobnej starostlivosti. Zo strany odporcu požadovala pre staršiu dcéru výživné vo výške 300,- EUR mesačne a pre mladšiu vo výške 250,- EUR mesačne.

Vo svojom návrhu uviedla, že manželstvo s odporcom uzavrela po dlhoročnej známosti na základe citovej náklonnosti. V roku 2012 sa však ich vzájomné nedorozumenia vyhrotili, odporca ju psychicky a fyzicky napádal. Navrhovateľka spolu s deťmi opustila spoločnú domácnosť a obnovenie manželstva striktne odmietla.

Odporca s rozvodom ich manželstva nesúhlasil, tvrdil, že opakovane žiadal navrhovateľku, aby sa do spoločnej domácnosti vrátila.

Kolízna opatrovateľka po prešetrení pomerov v rodine oboch rodičov maloletých detí a po opakovaných rozhovoroch s nimi navrhla súdu, aby v prípade rozvodu rodičov maloletých detí staršia dcéra účastníkov konania, ktorá sa presťahovala k otcovi bola zverená do jeho osobnej starostlivosti a mladšia dcéra do starostlivosti matky.

Navrhovateľka podala návrh na úpravu práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu, ktoré bolo vedené na tomto súde od 14.11.2013 pod sp. zn. 21P/179/2013. Súd jej návrhu vyhovel a rozsudkom č. 21P/179/2013 - 359 zo dňa 9.10.2015 zveril ich dcéru Ivanu do osobnej starostlivosti otca, zo strany matky určil pre ňu výživné vo výške 450,- EUR mesačne od 1.10.2015 do budúcnosti. Styk matky s maloletou neupravil. Maloletú G. zveril do osobnej starostlivosti matky a zo strany otca určil pre ňu výživné vo výške 350,- EUR mesačne od 1.10.2015 do budúcnosti. Upravil styk otca s maloletou G. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s ňou každý páry týždeň v roku od piatku od 16,00 hod. do nedele do 18,00 hod., cez jaré prázdniny v párnom roku, počas letných prázdnin od 1.7. do 15.7. a od 1.8. do 15.8., cez Veľkonočné sviatky počas prvých troch dní v nepárnom roku a cez zimné prázdniny prvých šesť dní v párnom roku počas sviatkov a prázdnin vždy od 9,00 hod. prvý deň do 19,00 hod. v posledný deň stretnutia. Rozsudok zatiaľ nenadobudol právoplatnosť.

Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom účastníkov, pripojenými listinnými dôkazmi a zistil tento s k u t k o v ý s t a v :

Účastníci uzavreli manželstvo dňa XX.X.XXXX, ktoré je zapísané v knihe manželstiev matričného obvodu H. F., vo zväzku XXX, ročníka XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX.

U oboch ide o prvé manželstvo.

Posledné spoločné bydlisko mali v H. na V. W. Č.. X.

Obaja sú slovenskí štátni občania.

Dňa X.X.XXXX sa im narodila dcéra F. a dňa X.X.XXXX dcéra G..

Z výpovede navrhovateľky súd zistil, že spočiatku bolo ich manželstvo harmonické, ale postupne medzi nimi dochádzalo ku konfliktom, nezhodám a hádkam. Zo strany odporcu išlo aj o pretrvávajúce fyzické a psychické útoky na jej osobu. Deti boli svedkom toho, ako ju manžel bil, ako na ňu nadával. Ich nezhody vyvrcholili v máji 2013, keď ju dvakrát po sebe fyzicky napadol, na čo podala na neho trestné oznámenie, na základe ktorého bol uznaný vinným. Čo sa týka výchovy ich detí, odporca sa na nej minimálne podieľal. Celá starostlivosť o ne a všetky aktivity spojené so školou, učením boli na jej pleciach. Keď sa cez víkend boli lyžovať, tak sa deťom venoval, ale to bolo to minimum. Najprv si myslela, že zostane v manželstve kvôli deťom, ale neskôr práve kvôli deťom sa rozhodla požiadať o rozvod manželstva, aby neboli svedkami jeho fyzických a psychických atakov.

Od júna 2013 spolu s deťmi opustila spoločnú domácnosť a odišla bývať do prenajatého bytu, kde všetky náklady spojené s jeho užívaním bytu a zabezpečovaním základných potrieb hradila sama. Odporca od júna 2013 vôbec neprispieval na potreby detí. Staršia dcéra sa vôbec nechcela kontaktovať s otcom, mala voči nemu averziu. Ona ju nabádala, aby ho kontaktovala, avšak Ivana to nechcela, nemala o to záujem. Odporca však matku upodozrieval, že mu bráni v kontakte so staršou dcérou,

ktorá mala vtedy 15 rokov. Mladšia dcéra ku nemu na víkendy chodila, lebo otec si to tak želal. Keď prišli do novej domácnosti, matka trvala na tom, aby mali deti nejaký režim, staršia dcéra si musela pravidelne upratovať svoju izbu, pomáhať jej. Keďže F. bola v pubertálnom veku, povedala, že pri otcovi to nemusí robiť a že ku nemu odíde. Odišla dňa 20.3.2014. Matke povedala, že u otca je lepšie, nemá tam žiadne povinnosti, nemusí nič robiť a má sa tam veľmi dobre. Aj keď matka naďalej prezentovala svoj názor na úpravu práv a povinností na čas rozvodu k obom dievčatám tak, aby boli zverené do jej osobnej starostlivosti a navrhla upraviť styk otca s nimi neobmedzene, pripustila aj tú alternatívu, že staršia dcéra zostane bývať u otca.

Navrhovateľka pracuje od 1.5.2014 vo firme G., dohodnutú mzdu má vo výške 2.000,- EUR mesačne brutto.

Z výpovede odporcu súd zistil, že manželstvo uzatvárali z lásky, zoznámili sa na lyžiarskom zájazde. Pred uzavretím manželstva spolu žili 6 rokov. Z manželstva sa im narodili dve zdravé deti a žili 18 rokov v harmonickom manželstve. Pracovne bol veľmi vyťažovaný a keďže nestíhal pravidelne v domácnosti pomáhať, zabezpečil im pomocnicu do domácnosti. S deťmi veľmi dobre vychádzal.

Tvrdil, že nezhody v ich manželstve nastali preto, lebo mali diametrálny názor na výchovu detí. K ich výchove benevolentný nebol. Manželka s ním však nekonzultovala veci, týkajúce sa detí a domácnosti, je pravdou, že potom medzi nimi vznikali hádky.

Staršia dcéra žije od marca 2014 v jeho domácnosti, majú dohodnuté pravidlá týkajúce sa starostlivosti o domácnosť. V byte upratuje, starajú sa sami o seba, on sa naučil variť. So staršou dcérou si rozumie veľmi dobre. Myslí si, že konflikt dcéry s jej matkou vyplynul z toho, že u matky býva jej priateľ, s ktorým si jeho dcéra nerozumela.

Odporca pracuje vo P. X. na V. W. Č.. XX v H. ako lekár na rádiodiagnostike a jeho priemerný čistý mesačný zárobok je 1.950,- EUR brutto a 1.400,- EUR netto. Uplatňuje si daňový bonus a poberá aj rodinné prídavky na dve deti.

V januári a februári 2014 dal manželke po 200,- EUR, ale za celé to obdobie, odkedy nežijú v spoločnej domácnosti na potreby detí prispieval vecnými plneniami v sume 3.600,- EUR. Za inkaso bytu, kde žije platí 1.500,- EUR spolu so 157,95 Eurovými inkasnými poplatkami; do fondu opráv sa platí 143,- EUR; úver za byt je 150,- EUR; ročné poistenie budovy a domácnosti je 500,- EUR; za televíziu, internet a alarm platí 500,- EUR ročne; za odpad a smeti 120,- EUR ročne. Deti majú životnú a šetriacu poisťku, na tejto sa podieľa sumou 300,- EUR mesačne spolu na každé dieťa.

S návrhom na rozvod nesúhlasil, ale v prípade, ak by súd dospel k rozhodnutiu návrhu jeho manželky vyhovieť, na čas po rozvode žiadal staršiu dcéru zveriť do jeho osobnej starostlivosti. Mladšiu dcéru navrhoval zveriť do striedavej osobnej starostlivosti.

Maloletá F. navštevuje 2. ročník bilingválneho gymnázia v Košiciach, ul. Y. Č.. XX. Stravuje sa v jedálni zariadenia, za obedy sa platí 20,- EUR mesačne. Poplatky za jej telefón sú vo výške 10,- EUR mesačne. Navštevuje Základnú umeleckú školu v Košiciach, /hra na gitaru/, za školné sa platí 11,- EUR mesačne, platby na ZRPŠ sú 20,- EUR (6 mesiacov), kupuje si potrebné učebnice. Je zdravá, doposiaľ prekonala bežné detské ochorenia.

Maloletá G. navštevuje 3. ročník Základnej školy v H., K. M. Č.. X. Stravuje sa v školskej jedálni, za obedy sa platí 20,- EUR mesačne. Navštevuje školskú družinu, za čo sa platí 11,- EUR mesačne. Na začiatku školského roka jej matka uhradila platbu na ZRPŠ a do triedneho fondu v sume 24,50 EUR; zálohovú platbu za účasť v škole v prírode organizovanej v 2. polovici školského roka v sume 40,- EUR, ako aj nákup pomôcok na vyučovanie. Maloletá navštevuje Základnú umeleckú školu S. E. I. H., W. E. Č.. XX /hra na klavír/, za čo otec platí školné vo výške 25,- EUR mesačne. V intenzite 2-krát týždenne sa tiež zúčastňuje tréningov tanečného krúžku na Súkromnej základnej umeleckej škole G. G. I. H., W. E. Č.. XX, kde sa platí 9,- EUR mesačne, na čom sa podieľa odporca. Maloletá je zdravá.

Otec s dcérami absolvuje v rôznom rozsahu rekreačné pobyty a kultúrne podujatia, ktorých náklady zabezpečuje sám.

V dňoch 26.7.2013 a 3.9.2013, boli na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny H. realizované rozhovory s maloletou F., bez priamej prítomnosti inej osoby. Maloletá za ňou predpokladaný dôvod odťahovania sa matky v júni 2013 označila ňou registrované dlhodobejšie partnerské konflikty medzi rodičmi,

ktoré následne okomentovala vyjadrením : „...otec pil a mamu bil, bil aj mňa ...“. Za osobu, s ktorou dovtedy zvykla riešiť svoje problémy, ktorá jej je prirodzene osobnostne bližšia, označila matku. K situácii potenciálneho trvalého odlúčenia rodičov uviedla matku ako rodiča, s ktorým chce do budúca jednoznačne zotrvať v spoločnej domácnosti. K podobe zverenia do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov sa počas prvého rozhovoru nevedela vyjadriť, nakoľko si to reálne v tom čase nedokázala predstaviť. V rámci druhého rozhovoru jednoznačne zamietla spomínanú podobu zverenia, pričom potvrdila svoju predstavu zostať s matkou.

Dňa 2.12.2013, bol tiež vykonaný rozhovor s maloletou G., bez priamej prítomnosti inej zainteresovanej osoby, s cieľom zistenia jej vnímania situácie v rodine, ako aj jej údajného odmietania v tom čase pomerne intenzívneho styku s otcom. Maloletá intenzitu v tom čase uskutočňovaného styku s odporcom označila za pre ňu neprijateľnú, až únavnú. Zároveň uvádzala, že otcovi sa svoju vôľu ostať niektoré víkendy s matkou pokúšala naznačiť, čo však on neakceptoval. Za osobu, s ktorou chce v budúcnosti zdieľať spoločnú domácnosť jednoznačne označila matku, pričom svoju predstavu o intenzite stretnutí s otcom definovala ako jeden víkend v mesiaci. Následne pripustila aj možnosť ich stretnutí v niektorý deň pracovného týždňa, „ ...ale iba vtedy keď nebude mať veľa povinností /krúžky, škola/, lebo je to únavné ..., ... z toho presúvania od otca k mame som stále unavená ...“.

Kolízna opatrovníčka vo svojej správe doručenej súdu uviedla, že matka detí v minulosti poukázala aj na upozornenia triednej učiteľky dieťaťa o registrovaní zjavne zníženej koncentrácie na výkon školských povinností, či schopnosti adekvátne napredovať pri získavaní vedomostí a zručností počas vyučovania. Manželia s maloletou od septembra 2013 absolvovali niekoľko vyšetrení u detských psychológov. Dňa 10.3.2014, bolo na podnet odporcu úradom práce vykonané opakované prešetrenie aktuálnych bytových a sociálnych pomerov detí, nakoľko namietal úroveň poskytovanej osobnej starostlivosti o dcéry zo strany navrhovateľky. V rámci zisťovania vyššie spomínaných skutočností, v zmysle zabezpečenia hygienickej údržby domácnosti, jej celkovej vybavenosti s prihliadnutím na súčasné potreby detí, ako aj ich denný režim, úrad hodnotil námietky pána G. ako neodôvodnené. Vzhľadom na spomínané skutočnosti v zmysle rozdielnych postojov rodičov k zabezpečovaniu osobnej starostlivosti o ich deti do budúcnosti, kolízna opatrovníčka navrhla vo veci úpravy práv a povinností k maloletým deťom, najmä k ich prípadnému zvereniu do striedavej osobnej starostlivosti rodičov resp. úpravy styku otca s maloletou G. nariadiť znalecké dokazovanie. Za potrebné to považovali aj vzhľadom k tomu, že Ivana do januára 2014 sa odmietala s otcom čo i len stretávať a vyjadrila sa aj pred kolíznou opatrovníčkou, že bola napádaná otcom rovnako ako jej matka, čo je ďalším svedectvom o tom, že to nebolo len jednorazovým excesom zo strany otca a náhle svoj názor zmenila a išla bývať k otcovi. Pojednávania vo veci úpravy práv k maloletým deťom na čas do rozvodu, ako aj návrh S.. G. na rozvod manželstva boli vykonávané súčasne.

Súd preto v konaní č. 21P/179/2013 nariadiť znalecké dokazovanie a podaním posudku poveril K.. L. G., ktorý vyšetřil maloleté deti a ich rodičov a dňa 22.4.2015 znalecký posudok doručil súdu.

V záveroch svojho posudku uviedol, že posúdenie meritórnej otázky, aká je najvhodnejšia forma úpravy rodičovských práv a povinností, je treba formulovať pri zohľadnení situácie v rodine, ktorá vznikla viac než pred rokom, kedy sa maloletá F. vrátila bývať k otcovi a došlo k oddeleniu sestier. Z pedopsychologického hľadiska táto skutočnosť predstavuje rizikóvu a nevhodnú alternatívu štruktúry rodinného prostredia dvoch súrodencov, ale je pravdou, že násilné prinútenie ktorejkoľvek z maloletých nasťahovať sa k druhému rodičovi by s veľkou pravdepodobnosťou mohlo spôsobiť ešte horšie podmienky pre obe maloleté. Alternatívou „menšieho zla“ je ponechanie status quo situácie a v takom prípade je však nevyhnutné zabezpečiť dostatočnú frekvenciu stretávania sa oboch maloletých s tým druhým z rodičov.

K otázke striedavej starostlivosti je možné konštatovať, že rodinná situácia nie je na to dostatočne konsolidovaná.

Ohľadom úpravy styku detí s rodičom znalec uviedol, že tento treba prispôbiť k povinnostiam a záľubám oboch maloletých detí tak, aby nevnímali stretnutie s druhým rodičom ako necitlivý zásah do svojho sveta. Zároveň je však prioritne dôležité uspokojiť stretnutia s druhým rodičom tak, aby to zároveň umožňovalo stretnutie sa oboch maloletých, pričom v praxi sa pre podobnú schému rodinnej konštelácie osvedčil model, pri ktorom jeden víkend môže tráviť maloletá F. u matky, čo bude príležitosťou pre sestry byť spolu a nasledujúci víkend môžu sestry opäť stráviť celý spolu, keď pôjde maloletá G. k jej otcovi. Podmienkou je štruktúru stretnutí s maloletými vopred prediskutovať a predložiť im ju ako schému, ktorú budú všetci rešpektovať bez výhrad. Podmienkou použiteľnosti uvedeného

modelu je korekcia aj na strane oboch rodičov v smere, v ktorom budú uprednostňovať potreby svojich detí pred vlastnými potrebami.

Na otázku, či styk maloletých detí s niektorým z rodičov neohrozuje ich zdravie, zdravý vývoj a výchovu, znalec uviedol, že na podklade všetkých dostupných údajov neboli zistené žiadne markery, ktoré by mohli poukazovať na škodlivosť styku maloletých detí s otcom, alebo s matkou.

Na otázku, či deti výslovne odmietajú kontakt s jedným rodičom, ak áno, odkedy a prečo, u maloletej F. uviedol, že neodmieta ani jedného z rodičov, odmieta len kontakt s matkiným priateľom. Maloletá G. však odmieta kontakt s otcom kvôli jej nepríjemnému zážitku s temer násilným odvozom na otcovu chatu, kde sa museli na otcov pokyn schovávať pred matkou, až kým od chaty neodišla a celkove odmieta s otcom tráviť čas na chate, čo prežíva ako odmietanie otca.

Na otázku, či odporúča zákaz styku maloletých detí s niektorým z rodičov, znalec uviedol, že posúdenie tejto otázky predpokladá z pedopsychologického hľadiska potvrdenie existencie závažných osobnostných a psychických problémov a symptómov u otca alebo matky k tomu, aby bola takáto úvaha opodstatnená. Vzhľadom ku skutočnosti, že ani jeden z rodičov nevykazuje žiadne meritórne rizikové ani negatívne povahové ani osobnostné markery, ani žiadne symptómy psychopatologickej povahy, niet dôvodov uvažovať o zákaze styku maloletých s niektorým z rodičov.

Maloletá G. bola vypočutá v prítomnosti kolíznej opatrovníčky. Uviedla, že má 10 rokov a chodí do 5. ročníka ZŠ. V škole sa jej darí celkom dobre, aj keď v minulom školskom roku mala problémy s prírodovedou, mala trojku, ale ináč mala sedem jednotiek a dve dvojky. Škola ju zaujíma. Vo voľnom čase chodí na tanečný krúžok, ktorý má trikrát v týždni - v pondelok, v stredu a vo štvrtok. Chodí tam sama, lebo je to blízko jej školy. Najprv ide domov, urobí si úlohy a potom ide do tanečného krúžku.

Býva u mamičky a chce tam aj naďalej zostať. Mala upravený styk s ockom, ale podľa nej ocko je veľmi nepríjemný, keď si vypije. Keď idú na chatu, tak si ocko vypije a potom na ňu veľmi „vreští“, čo ona neznáša. Ocko ju nebije. Maloletej veľmi vadí prístup otca ku nej a nechce sa s ním stretávať.

Na otázku kolíznej opatrovníčky, či by sa s ockom nechcela stretnúť aspoň každý druhý víkend jeden deň, napr. v sobotu, alebo v nedeľu na pár hodín, maloletá odpovedala, že sa s ockom vôbec nechce stretávať. Aj keby to ockovi malo byť ľúto, ani tak sa s ním stretávať nechce. Na ocka sa hnevá, pretože ubližuje jej sestre, kričí na ňu, ale sestra napriek tomu sa nechce vrátiť ku mamke, ostáva tam bývať. Mamka jej vôbec nevrela, čo má povedať, ona sa s ockom jednoducho stretávať nechce. V čase, keď je u ocka, domáce úlohy si robí s jeho priateľkou Z., ktorú nemá rada, ale Jana dobre ovláda anglický a nemecký jazyk a v týchto predmetoch ju dokáže naučiť.

Matka maloletých detí by bola rada, keby mala obe deti zverené do svojej osobnej starostlivosti, ale keďže staršia dcéra F. už má 17 rokov, rešpektovala jej stanovisko bývať u otca. V prípade jej zverenia do osobnej starostlivosti otca nežiadala ani upravovať styk s ňou, pretože by to bolo zrejme len formalitou.

Čo sa týka mladšej dcéry, trvala na tom, aby dieťa bolo zverené do jej osobnej starostlivosti a o styku G. s otcom by mal súd rozhodnúť aj vzhľadom na výpoveď maloletej, avšak poukázala na to, že nikdy nebránila dieťaťu, aby sa s otcom stretávalo. Naopak, tiež sa domnieva, že styk maloletej s otcom by bol prospešný. Keďže má dieťa problémy so stretávaním sa s ním, ktoré súvisia s rozpadom rodiny a stratou súrodenca, by bolo vhodné, aby otec rešpektoval to, že nechce byť s ním až tak často, ako to mali upravené predbežným opatrením, tak, ako na tom trvala právna zástupkyňa otca, ktorá navrhovala, aby sa maloletá s otcom stretávala aj uprostred týždňa. Matka tvrdila, že by bolo vhodné, aby sa maloletá stretávala s otcom len cez víkendy a nie cez týždeň, kedy má maloletá svoje mimoškolské aktivity, ktoré otec nie je schopný zabezpečiť spolu s dieťaťom.

Navrhovateľka uviedla, že ich dcéra je poslušná, rešpektuje to, že má ísť k otcovi, dokonca si to značí vo svojom rozvrhu, ale po návrate zo stretnutia s otcom je roztržitá, nerobí jej to dobre. Prvé tri dni, keď sa vráti po víkende od otca je v škole nesústredená a aj doma je jej správanie veľmi zmenené. Preto by bolo vhodné, aby G. nemusela tak často chodiť k otcovi. Možno že by sa zmenil jej postoj k návštevám u otca, ak by k nim nebola nútená. Čo sa týka návratov od otca o 19,00 hod. nie je to vhodná doba už len preto, že v pondelok musí ísť do školy a v nedeľu večer ešte by bolo vhodné si zopakovať prípravu na niektoré predmety, a matka by ju rada skontrolovala, či je na každú hodinu pripravená. Maloletá je už v tomto čase unavená a nie je schopná sa pripraviť do školy. Maloletá chodí aj na tanečný krúžok a kvôli tomu by matka bola rada, keby si úlohy na základné predmety už počas víkendu preopakovala, aby nemala toľko učenia vtedy, keď je mimo domu na svojich krúžkoch. Je síce pravdou, že si vezme celú

tašku s učením z piatku k otcovi a urobí si úlohy na pondelok, ale bolo by lepšie, aby sa pripravovala aj na iné a nielen na pondelňajšie predmety, ktoré ju čakajú.

Čo sa týka prázdnin, navrhla upraviť styk otca s maloletou 10 dní v júli a 10 dní v auguste, aby maloletá mohla u otca zostať aj dlhšie. Taktiež súhlasila s tým, aby sa dieťa stretávalo s otcom aj cez jarné, letné, zimné prázdniny a Veľkú noc, avšak chcela, aby na Vianoce dňa 24.12. bola jej dcéra u matky.

Vo veci určenia výživného sa matka stotožnila s rozhodnutím vo veci úpravy práv a povinností k deťom do rozvodu manželstva. Súhlasila s tým, aby na staršiu dcéru prispievala naďalej sumou 450,- EUR a žiadala od otca, aby na mladšiu dcéru prispieval sumou 350,- EUR.

Kolízna opatrovníčka na čas po rozvode odporúčala staršiu dcéru zveriť do osobnej starostlivosti otca a mladšiu do osobnej starostlivosti matky. Čo sa týka úpravy styku otca s maloletou a postoja maloletej G. k nemu, bolo v oboch konaniach týkajúcich sa maloletých detí viackrát prezentované, že obaja rodičia sa snažia mladšej dcére vysvetliť, že otec ju má rád a že má záujem na tom, aby sa s ňou stretával, takto je aj pripravovaná matkou na tieto stretnutia, ale G. tvrdí, že je rozpor medzi tým, čo sa prezentuje navonok a medzi tým, ako to nakoniec pri tej návšteve dopadne. Je opakovane sklamaná z návštev u otca. Je frustrovaná z celej situácie, ktorá sa udiala medzi rodičmi tým, že každý z nich má svoju vlastnú domácnosť. Najviac jej vadí to, že nie je so svojou staršou sestrou, ktorú má veľmi rada a myslí si, že staršia sestra ju odmieta a že ju rada nemá. Toto jej veľmi vadí a je z toho nešťastná. Aj kvôli tomuto, aby sa neprerušil vzťah medzi sestrami, ale aj z dôvodu, aby dieťa pociťovalo aj prítomnosť otca a aby mohlo byť vedené aj ním a aby otec takisto mal právo na výchovu svojej mladšej dcéry, odporúčala styk otca s mladšou dcérou upraviť aj napriek výhradám a vyjadreniam dieťaťa, ktoré boli v tomto smere negatívne. Preto odporúčala bežný styk počas roka upraviť tak, aby sa G. s otcom stretávala každý párný víkend v roku v sobotu od 9,00 hod. do 17,00 hod. v nedeľu a prázdniny a sviatky aby ostali upravené tak, ako boli upravené v konaní 21P/179/2013.

Právna zástupkyňa odporcu tvrdila, že naďalej sú toho názoru, že súd by toto manželstvo nemal rozviesť. Na otázku súdu, čo robí odporca preto, aby sa manželia zblížili, resp. aby sa ich vzťah zlepšil, alebo manželské spolužitie obnovili, keď je všeobecne známe, že obaja manželia už majú svojich nových partnerov, s ktorými žijú v spoločných domácnostiach, odporca uviedol, že naďalej má ku svojej manželke pozitívny vzťah. Preukazuje ho tým, že sa zodpovedne stará o ich staršiu dcéru, rád by sa staral v rámci svojich možností aj o mladšiu dcéru. Myslí si, že navrhovateľka, je pod silným vplyvom svojho súčasného partnera, ktorý ju zneužíva a vplýva všemožne na jeho manželku tak, aby ich vzájomnému vzťahu bolo zamedzené. K spolužitiu s jeho terajšou partnerkou sa nevyjadril.

Podľa ust. § 1 ods. 1, 2 zákona o rodine č. 36/2005, manželstvo je zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich dobrovoľného a slobodného rozhodnutia uzavrieť manželstvo po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom. Účelom manželstva je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí.

Podľa ust. § 18 zákona o rodine č. 36/2005, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

Podľa ust. § 19 ods. 1 zákona o rodine č. 36/2005, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

Podľa ust. § 22 zákona o rodine č. 36/2005, k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

Podľa ust. § 23 ods. 1 až 3 zákona o rodine č. 36/2005, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

Podľa ust. § 24 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa ust. § 27 ods. 1 zákona o rodine č. 36/2005, manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.

Podľa ust. § 62 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa ust. § 75 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Súd na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami vyhovel návrhu a manželstvo účastníkov rozviedol.

Rozvod manželstva je podľa slovenského právneho poriadku jediná prípustná forma zániku manželstva počas života oboch manželov. Rozvod manželstva predstavuje úplne zrušenie manželstva konštitutívnym rozhodnutím súdu na základe návrhu jedného z manželov.

Jediným hmotnoprávnym dôvodom rozvodu je kvalifikovaný trvalý rozvrat manželstva. Vážnosť rozvratu spočíva v dôvodoch, ktoré viedli k podaniu návrhu na rozvod. Pri posudzovaní týchto otázok je nevyhnutné vychádzať z podmienok konkrétnej rodiny. Čo sa týka trvalosti rozvratu, rozvrat je dostatočne trvalý vtedy, ak nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Ak manželstvo neplní žiadnu zo svojich funkcií, tento stav trvá už dlhšiu dobu a neexistuje vôľa obnoviť manželské spolužitie, možno hovoriť o trvalom rozvrate manželstva. Istým dôkazom trvalosti rozvratu môže byť aj výslovný súhlas druhého manžela s rozvodom.

Súd pri rozhodovaní prihliadal na citované zákonné ustanovenia, ako aj vykonané dôkazy a tvrdenia účastníkov. Pri skúmaní týchto skutočností sa zameril na zistenie, či manželstvo účastníkov je natoľko trvalo a vážne rozvrátené, že neplní svoju spoločenskú funkciu a nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Zároveň súd prihliadal aj na príčiny tohto rozvratu.

Po vyhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že v manželstve účastníkov pretrváva vážny rozvrat, zapríčinený obojstranným citovým ochladením a nezáujmom o spoločný manželský život. Manželstvo účastníkov je trvale a nenapraviteľne rozvrátené, keďže navrhovateľka nemá záujem na jeho zachovaní, jeho obnovenie kategoricky odmieta. Odporca, ktorý tvrdil, že s jeho rozvodom nesúhlasí, žije dlhšiu dobu s novou partnerkou a nijakým spôsobom sa nepokúsil o obnovu pôvodnej rodiny a dobrého vzťahu s manželkou. Z toho dôvodu súd toto manželstvo rozviedol.

Na čas po rozvode zveril súd maloletú Ivanu do osobnej starostlivosti otca a G. do osobnej starostlivosti matky, pretože tým je rešpektovaná vôľa detí, podporená závermi znaleckého dokazovania a kolízneho opatrovníka.

Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinnoprávných vzťahov. Cieľom úpravy tejto otázky v zákone je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb spoločnosti - deťom. Vyživovacia povinnosť rodičov sa pri rozhodovaní posudzuje vždy samostatne za každého z nich.

Pre určenie výšky výživného je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Súd z toho pri určovaní výšky výživného vychádzal a prihliadol na bytové, zárobkové a majetkové pomery oboch rodičov.

Navrhovateľkin priemerný mesačný príjem je vo výške 1.874,03 EUR a priemerný mesačný príjem odporcu je 1.607,57 EUR.

Obaja sa starajú o potreby jedného maloletého dieťaťa, pričom súd zohľadnil vek dievčat.

Preto súd určil výživné tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. O úprave styku matky so staršou dcérou rozhodol súd tak, že styk neupravoval, ponechal potrebu dcéry stretávať sa s matkou na jej vlastnej úvahe, pričom maloletá F. vie, že u matky má dvere vždy otvorené a matka sa jej prítomnosti poteší. Styk otca s maloletou G. upravil súd s prihliadnutím k vykonanému dokazovaniu a ustanoveniam § 25 Zákona o rodine. Súd pri rozhodovaní o šírke styku otca s maloletou vychádzal z toho, že úloha oboch rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná. Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že i ten druhý rodič je dobrým rodičom. Starostlivosť a výchova maloletého dieťaťa predpokladá zabezpečenie nielen materiálnych, ale i nemateriálnych podmienok, ktoré umožňujú rozvíjanie jeho osobnosti. V procese socializácie maloletého dieťaťa je v zásade nevyhnutná účasť oboch rodičov. Po rozpade rodiny s maloletými deťmi nielen etika príbuzenských vzťahov, ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov ctíť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť (za riadnu výchovu detí) je prikázaná obojrodičom. Záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom a tento záujem vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia, ktorí majú v živote maloletého dieťaťa bez pochybností nezastupiteľné postavenie. (Nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci II.ÚS 554/04)

Záujem maloletej na stretávaní sa s otcom súd vidí v potrebe udržiavania vzťahu medzi rodičom a maloletým dieťaťom v zmysle chápania ho ako vzoru a authority, ktorý s rastúcim vekom dieťaťa bude nadobúdať širšie rozmery (Nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci II. ÚS 363/03). Rovnako si je potrebné uvedomiť potrebu spolupôsobenia rodiča - otca na maloleté dieťa, pretože mužský prvok vo výchove dieťaťa je schopný vhodným spôsobom napomáhať aj v rámci školských povinností (Uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci II. ÚS 554/04). Pôsobenie oboch rodičov na dieťa je najmä z hľadiska súčasného vývinového štádia dieťaťa nanajvýš vhodné.

Pri výkone styku rodiča s maloletým dieťaťom je nevyhnutné vziať na zreteľ zodpovednosť matky, aby v záujme maloletej G. na ňu naďalej pozitívne vplývala a viedla ju k pozitívnemu vzťahu k otcovi.

Prípravou na styk otca s dieťaťom sa nerozumie len fyzická príprava matky, ktorá má zabezpečiť dieťaťu veci na oblečenie a podobne, ale aj určitá psychická pomoc a psychická príprava na stretávanie sa s druhým rodičom.

Právo dieťaťa na rovnocenný a rovnoprávny vzťah k obom rodičom môže byť porušené len vtedy, ak rodič ohrozuje život alebo zdravie dieťaťa, ináč je v rozpore s najlepším záujmom a právami dieťaťa.

Keďže súd na strane otca maloletej zistil skutočný záujem o stretávanie sa so svojou dcérou a o aktívne podieľanie sa na jej výchove, umožnil mu stretávať sa s ňou v rozsahu, aký je uvedený vo výroku tohto rozsudku. V prípade, ak niektorý z daných termínov stretnutia nebude môcť dodržať, jeho povinnosťou bude to včas matke maloletej oznámiť a dohodnúť sa s ňou na prípadnom náhradnom termíne.

O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 144 O.s.p., podľa ktorého účastníci nemajú právo na náhradu trov konania o rozvod alebo neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. Súd však môže priznať i náhradu týchto trov alebo ich častí, ak to odôvodňujú okolnosti prípadu alebo pomery účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I do 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ust. § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

V zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p., odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.